

UCHWAŁA

Dnia 4 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

Protokolant starszy sekretarz sądowy Renata Szczegot

w sprawie W. T. – sędziego Sądu Rejonowego w X.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2023 r.,
wniosku pełnomocnika wnioskodawcy R. S. – adw. A. P.
z dnia 13 lutego 2023 r., o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do
odpowiedzialności karnej Prezesa Sądu Rejonowego w X. W. T.
za czyn zabroniony opisany w art. 107 ustawy o ochronie danych osobowych oraz
art. 231 § 1 kodeksu karnego;

uchwalił:

1. odmówić wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego W. T. - Prezesa Sądu Rejonowego w X. za czyn zabroniony z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. B. – Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 221,41 zł (dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy) tytułem wynagrodzenia za udział w posiedzeniu w przedmiocie wniosku;
3. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Adwokat A. P. – pełnomocnik R. S. w dniu 13 lutego 2023 r. wniosła do Sądu Najwyższego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego W. T. – Prezesa Sądu Rejonowego w X za czyn zabroniony z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. - o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Jak wynika z treści wniosku, Prezes Sądu Rejonowego w B. pismem z dnia 19 października 2020 r. zwrócił się do Prezesa Sądu Rejonowego w X. o nadesłanie informacji, czy R. S. w okresie ostatnich dwóch lat składał do Sądu Rejonowego w X. wnioski o udzielenie informacji publicznej. W odpowiedzi na pismo skierowanej w dniu 27 października 2020 r. przez Prezesa Sądu Rejonowego w X. – sędziego W. T. wskazana została liczba złożonych przez R. S. wniosków o udzielenie informacji publicznej w latach 2019-2020 ze wskazaniem, co było przedmiotem żądania wnioskodawcy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek adwokata A. P. – pełnomocnika R. S. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie podnieść należy, że zgodnie z przepisem art. 80 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023, poz. 217; dalej: „p.u.s.p.”) sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Ustawodawca objął tym samym urząd sędziego szczególną ochronę prawną z uwzględnieniem konieczności zachowania jego autonomii przy jednoczesnej integralności wymiaru sprawiedliwości. Immunitet sędziowski ma bowiem na celu zminimalizowaniu ryzyka możliwości instrumentalnego wykorzystania prawa przez stronę postępowania poprzez zapewnienie sędziemu swobodnego i pozbawionego nacisków zewnętrznych sprawowania powierzonej funkcji, nie tylko w sferze orzeczniczej lecz również administracyjnej.

Przepis art. 80 § 2c p.u.s.p. stanowi natomiast, że sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego

przestępstwa. Przesłanka „dostateczności” nie znajduje definicji legalnej i podlega swobodzie orzeczniczej. Nie oznacza to jednak, że może być ona interpretowana w sposób dowolny. Jej spełnienie sprowadza się bowiem do obiektywnie dających się ocenić ustaleń, które w sposób ponadprzeciętny uprawdopodobniają zaistnienie zarzucanego wnioskiem czynu i nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu, jak i występowania innych znamion objętych przez ustawę ramami zasad odpowiedzialności karnej (zob. uchwała SN z dnia 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08, LEX nr 737393).

W niniejszej sprawie wnioskodawca zarzuca sędziemu W. T. – Prezesowi Sądu Rejonowego w X. popełnienie czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 107 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Przepis art. 231 § 1 k.k. odnosi się do sytuacji, w której funkcjonariusz publiczny przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Jak podnosi się w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, dla przypisania odpowiedzialności karnej z art. 231 § 1 k.k. konieczne jest ustalenie, że przestępstwo to musi być zawinione umyślnie, co oznacza, że funkcjonariusz publiczny musi obejmować swoim zamiarem (bezpośrednim lub ewentualnym) zarówno przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (w wyniku działania lub zaniechania), jak i "działanie" na szkodę interesu publicznego lub prywatnego charakteryzujące to przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków. (zob. postanowienie SN z 25 lutego 2003 r., WK 3/03, OSNKW 2003, nr 5-6, poz. 53). Spełnione kumulatywnie wskazane przesłanki muszą wywodzić swoje źródło z przepisów stanowiących o uprawnieniach przewidzianych dla określonego funkcjonariusza, w tym przypadku Prezesa Sądu Rejonowego.

Kompetencje prezesa sądu na poziomie ustawowym zostały ujęte w art. 22 § 1 p.u.s.p., który w ust. 3 zawiera, odnośnie do pełnienia przez prezesa innych czynności, odesłanie do przepisów odrębnych. Zgodnie zaś z § 30 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2022, poz. 2514 t.j.) prezes sądu wykonując czynności w zakresie działalności administracyjnej przedstawia na

żądanie uprawnionych podmiotów informacje o stanie sprawy prowadzonej w sądzie.

W tym kontekście, zasadę legalności przetwarzania danych przez Prezesa Sądu Rejonowego w X. wywodzić należy wprost z art. 6 ust. 1 lit. c oraz e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE.L.2016.119.1; dalej: „RODO”). Przepisy przywołanego przepisu stanowią, że przetwarzanie jest zgodne z prawem w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Natomiast popełnienie zarzucanego wnioskiem czynu z art. 107 ustawy o ochronie danych osobowych stanowi o nielegalnym przetwarzaniu danych osobowych, w sytuacji gdy ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo osoba je przetwarzająca nie jest do tego uprawniona.

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy stwierdzić należy, że pismem z dnia 19 października 2021 r. Prezes Sądu Rejonowego w B. zwrócił się do Prezesa Sądu Rejonowego w X. o nadesłanie informacji czy w okresie ostatnich dwóch lat R. S. składał do Sądu Rejonowego w X. wnioski o udzielenie informacji publicznej. W odpowiedzi sporządzonej w dniu 27 października 2021 r. sędzia W. T., pełniący funkcję Prezesa SR w X., poinformował o liczbie ww. wniosków, w której zawarte zostało imię i nazwisko ich wnioskodawcy – R. S.

Udzielając powyżej wskazanej informacji sędzia W. T. działał w ramach kompetencji przyznanych przywołanymi wcześniej przepisami, w szczególności z § 30 pkt 13 Regulamin urzędowania sądów powszechnych, wypełniając obowiązki administracyjne wynikające ze sprawowanej funkcji prezesa sądu. Zauważyć bowiem należy, że przesyłanie danych między organami państwa – w tym przypadku Prezesami Sądów Rejonowych – jest niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania instytucji, nad którymi podmioty te sprawują pieczę. Owe organy są zobowiązane do współdziałania i wymiany informacji w granicach swoich uprawnień, co ma na celu usprawnienie funkcjonowania sądownictwa oraz zapewnienie

sprawnego i skutecznego wykonywania zadań publicznych przez Prezesów owych sądów.

Treść pisma nie pozwala również na stwierdzenie by Prezes Sądu Rejonowego w X. wykroczył ponad ramy obiektywnego informowania o stanie sprawy, a przez to, by wypełnił znamiona art. 231 § 1 k.k. poprzez działanie z zamiarem naruszenia interesu prywatnego R. S. Pismo to nie zawierało bowiem żadnych danych ponad te, o których udzielenie wnioskował Prezes Sądu Rejonowego w B., a do których żądania był uprawniony. Czynności podjęte przez sędziego W. T. – Prezesa Sądu Rejonowego w X. były więc w pełni legalne i służyły wyłącznie dobru publicznemu, a tym samym nie sposób uznać by naruszały interes prywatny R. S.

Wymiana informacji o stanie sprawy musiała być bowiem przeprowadzona w granicach poszanowania prywatności oraz zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych. Funkcję tę pełnią wdrożone i stosowane w odniesieniu do korespondencji przepisy RODO, które mają na celu zapewnienie, że informacje przekazywane między organami sądownictwa są przetwarzane w sposób bezpieczny, a prawa jednostek są przestrzegane. W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania by normy te naruszone zostały w jakimkolwiek zakresie.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[M. T.]

[Ł.n]